

DELAVSKA POLITIKA

IZHAJA TRIKRAT TEDENSKO: OB TORKIH, ČETRTHIH IN SOBOTAH



Naročnina v Jugoslaviji znaša mesečno din 12.—, v inozemstvu mesečno din 20.—. — Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, pošt. predal 22, telef. 2326. Čekovni račun št. 14.335. — Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo. — Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Mali oglasi trgov. značaja, vsaka beseda din 1.—, mali oglasi, ki služijo v socialne namene delavstvu in nameščencem, vsaka beseda din 0.50

Štev. 2

Maribor, četrtek, 9. januarja 1941

Leto XVI

Svoboda je kultura

V švicarskem dnevniku »National-Zeitung« piše dr. A. Gasser:

Kot nam priča vsako objektivno gledanje, moramo ceniti idejo o svobodi kot najvažnejšo kulturno silo zapadne zgodovine. Kakor je državljanska svoboda starih Grkov in Rimljanov ustvarila nesmrtna dela antične kulture, tako je tudi zrastle iz srednjeveške državljanske svobode moderna zapadna kultura. O kulturnih pridobitvah nedavne preteklosti in literarnega 19. stoletja lahko mislimo, kar hočemo; na vsak način pa je tedanji čas življenjsko raven in materialne dobrine za uboge in bogate v tako obilni meri in tako hitro povečal, kot se še to ni zgodilo nikdar. Temu nasproti pa je edina doba brezmejnega zatiranja svobode, ki jo je Evropa do sedaj doživela. Pozno rimsko cesarstvo (3. do 5. stoletje), ki je bilo grobar antične kulture in je vrglo ves zapad v stanje nasilne vojaške oblasti, popolnega socialnega obubožanja in kulturnega barbarstva.

6. januar

Dne 6. januarja je poteklo 12 let, odkar je bila ukinjena vidovdanska ustava in uvedena diktatura. Zadnje tajne parlamentarne volitve so se vršile leta 1927. V parlamentu, ki je bil razpuščen 6. januarja 1929, je imelo socialistično delavstvo svojega edinega poslanca s. Petejana.

Volitve obratnih zaupnikov preklicane

Objava banske uprave.

Banska uprava je objavila v »Službenem listu«, da se v smislu čl. 2 navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov, volitve, ki bi se imele vršiti v mesecu januarju t. l., odlagajo na kasnejši čas.

Ni pa še popolnoma jasno, ali so s tem odložene tudi volitve zaupnikov II. rudarske skupine, za katero razpisuje volitve rudarsko glavarstvo.

Pogajanja rudarjev s TPD v Ljubljani

V Ljubljani so se dne 7. t. m. začela pogajanja med rudarji in TPD. Pogajanj se to pot ne udeležuje »Zveza rudarjev Jugoslavije«, pač pa delegati belih, plavih in zelenih ter predstavniki II. rudarske skupine in Delavske zbornice.

Po zaključku pogajanj se bo najbrž vršilo zborovanje v revirjih, na katerem bo poročal odposlanec Delavske zbornice in predstavniki prej navedenih organizacij.

Funkcionarji prej navedenih organizacij v posameznih krajih so napovedali, da bodo na teh pogajanjih doseženi presenetljivi uspehi za rudarje. Zlasti bodo v večji izmeri priznani dopusti.

Katere italijanske divizije so bile v bojih uničene oziroma ujete

Reuter. Skupno število v Libiji ujetih Italijanov znaša 70.000. V bojih so bile uničene oz. ujete sledeče divizije: 62., 63. in 64.; 1. in 2. divizija črnih srajc; 1. in 2. libijska divizija in tankovska divizija generala Malletija. V Bardiji je padlo Angležem v roke 100 topov in 400 tovornih avtomobilov.

Zedinjene države bodo podpirale narode v boju za svobodo

Odločna izjava Roosevelta na 77. zasedanju ameriškega kongresa

Roosevelt je dne 6. januarja zvečer predložil kongresu v Washingtonu svoj predlog o obrambi Zedinjenih držav in podpori narodom, ki se bore za svobodo.

Njegov govor je bil jasen in izredno odločen; dejal je:

»Zedinjene države so ogrožene, kot še nikdar, odkar obstojamo. Napadalci so se dvignili, da si podjarmijo svet. No, vi red, ki ga snujejo te države, bi bil mnogo bolj nepravilen, kot pa je bil mir leta 1919. V Evropi in Aziji izgubljajo neodvisni narodi svojo svobodo drug za drugim. Ako bi se diktatorskim državam posrečilo, da v tej vojni zmaga, potem bi pokorile Evropo, Azijo, Afriko in Avstralijo, in s pomočjo ogromnih rezerv v ljudstvu ter v materialu bi ne čakale dolgo in naperile svoj boj tudi proti Ameriki. Dogodki, ki se odigrajajo sedaj daleč v stran od ameriških meja, so odločilni tudi za usodo Amerike.

Vpad diktatorskih držav se vrši po primeru Norveške. Tuji agenti zasedajo oporišča in izvrše vse potrebne predpriprave za sam vpad sovražnih vojsk. Taki tajni agenti se že nahajajo v velikem številu tudi v Ameriki.

V svrhu naše lastne varnosti, morajo dobiti pomoč vsi oni narodi, ki se branijo pred napadalci.

Zato predlagam kongresu:

1. Zedinjene države se obvežejo, da

organizirajo celotno obrambo.

2. Zedinjene države se obvežejo, da nudijo popolno podporo vsem onim narodom, ki se bore proti napadalcem in s tem ščitijo tudi Zedinjene države.

3. Zedinjene države se obvežejo, da ne bodo nikdar dopustile, da bi ameriški narod pristal na mir, ki bi ga diktirali sedanji napadalci.

Zato prosim za pooblastila in nove kredite za gradnjo vojne mornarice, letal in izdelovanje orožja vseh vrst ter municije, da lahko čimbolj pomagamo narodom, ki so v vojni proti našim sovražnikom.

Bilo bi nespametno, ako bi tem narodom odrekli pomoč v orožju zato, ker nimajo denarja, da ga plačajo, ko pa se bore tudi za našo varnost. Vse kar lahko odstopimo, jim bomo dali: več

topov, več letal, več municije, več ladij.

Kar bomo dali, nam bodo po vojni ti narodi vrnili v denarju ali v blagu. Toda tudi mi sami smo dolžniki teh demokratskih držav, ki branijo svojo in našo svobodo. V izpolnjevanju tega programa se ne bomo pustili ustrahovati od nobenih diktatorskih groženj, zlasti ne s trditvijo, da je naša pomoč demokracijam vojno dejanje. Ako diktatorji mislijo, da je to tako, nam lahko napovedo tudi vojno. Vemo pa, da so začeli vojno proti narodom, ne da bi bili ti narodi, kot Norveška, zagrešili najmanjšo kršitev nevtralnosti.

Amerikanci morajo biti pripravljeni na žrtve. Potrebni bodo novi davki. Moč Amerike pa je v njenem edinstvu in to edinstvo je tudi jamstvo zmage.

Zedinjene države in njih akcija v Evropi

Prihod poslanika Philipsa v Rim.

V zadnjem času je vzbudilo pozornost, da je italijanski kralj poslal novoletne čestitke Rooseveltu in to par dni potem, ko je Roosevelt imel velik govor proti diktatorjem in diktatorskim državam ter napovedal čimvečjo ameriško pomoč napadenim narodom. Sedaj pa se je nenadoma vrnil iz Washingtona v Rim ameriški poslanik v Italiji, Philips ki je bil odsoten iz Rima že odkar je začela vojna.

Pri francoski vladi pa je bil imenovan novi ameriški poslanik admiral Leahy. Trdi se, da prinaša v Vichy posebna sporočila Roosevelta Petainu. Ba je hočejo Zedinjene države, da jim francoska vlada odstopi oporišča na francoski posesti v ameriških vodah, predvsem na otoku Martinique. Odpravnik poslov francoskega poslanstva pa je odpotoval v Afriko na razgovore z generalom Weygandom.

Od Bardije proti Tobruku

Po 36 urnem boju se je predalo Angležem v Bardiji 30.000 italijanskih vojakov

(Reuter). 3. jan. zjutraj je začel angleški napad na obkoljeno italijansko trdnjavo Bardijo v Libiji, kot nadaljevanje angleške ofenzive v zapadni Libijski puščavi, ki je začela pred Božičem 1. 1940.

Napad so tudi to pot izvedle motorizirane čete in pehota, letala ter vojne ladje. Uvod v napad je tvorilo strahovito bombardiranje Bardije in utrjenih položajev okrog mesta, ki je trajalo okrog 60 min. Med bombardiranjem so avstralski vojaki na nekaterih mestih premostili 5 metrov široke in tri metre globoke jarke proti tankom, ki so poleg 6 km širokega pasu žične ovire in 40 trdnjav obdajali Bardijo.

Čez premostene ovire so nato udrli tanki in motorizirane kolone, za njimi pa avstralska pehota, ki je v boju na nož zavzemala postojanke za postojanke.

Tanki, ki so pridrveli v utrjeno ozemlje v severnem delu utrjenega pasu, so se takoj obrnili proti jugu, kjer so prišli italijanskim utrdbam za hrbet.

Najstrašnejše je dejstvovala ladijska artiljerija, ki je obstreljevala obrežje Bardije. Tu so se rušile pod silo izstrelkov cele skale v morje, na katerih oz. za katerimi so bile postojanke težke italijanske obalne artiljerije.

Po 36 ur trajajočem boju in potem, ko so avstralski vojaki vdrl v samo Bardijo, so se Italijani udali.

Pri zavzetju trdnjave Bardije je bilo zajetih 30.000 italijanskih vojakov, med njimi poveljnik trdnjave general Berganzolli in še pet drugih generalov.

Italijanski vojaki so se zelo hrabro borili. Avstralske čete pa so imele pri napadu okrog 500 mrtvih in ranjenih. Število avstralskih čet, ki so se udeležile napada, je bilo manjše, kot pa število Italijanov v Bardiji.

Angleško prodiranje proti Tobruku

(Reuter). Angleška vojska je po zavzetju Bardije

krenila dalje proti Tobruku. Nadaljne operacije bodo v toliko olajšane, ker bo mogoče živila in vojni material prevažati za četami po morju, čez Bardijo, dočim ga je bilo treba doslej voziti čez puščavsko ozemlje.

V Bardiji so dobili Angleži velike zaloge hrane, vojnega materiala, topov, strojnic, pušk itd. ter 45 lažjih in 5 težjih tankov. Skupno število ujetnikov od začetka ofenzive znaša okrog 70.000.

Letališče el Aden zasedeno

Letališče el Aden, 40 km južno od Tobruka, je v angleških rokah. Na letališču so našli Angleži 40 razdejanih italijanskih letal, ki so jih pogodile angleške bombe, ali pa so jih poškodovali Italijani, da ne bi letala prišla v roko Angležem. — (Reuter).

Italijani o padcu Bardije

(Stefani). O padcu Bardije je govoril v rimskem radiu ravnatelj lista »Popolo di Roma«, Ansaldo. Dejal je, da tega dogodka ne gre zmanjševati. Za Angleže pomeni velik uspeh, za Italijane žalostno dejstvo. Toda to bo samo

ojačilo moralne sile italijanskega naroda v boju do končne zmage, ki je tudi ta angleški uspeh ne bo mogel preprečiti.

Vojno poročilo je omenilo, da so v soboto bila zavzeta v Libiji nekatera oporišča po ljuti obrambi od strani italijanskih čet. Odlično se je udeleževalo proti sovražniku italijansko letalstvo. Osem angleških letal je bilo sestreljenih, dočim angleški letalski napadi niso imeli uspeha. — Italijanski listi pišejo, da Bardija ni bila trdnjava v pravem pomenu besede.

Volna na morju

Na Jadranskem morju se je vršil boj med 5 angleškimi vojnimi ladjami in italijansko torpedovko »Fabrizzi«. Po italijanskih poročilih je bila torpedovka zadeta in je začela goreti, vendar pa se ji je posrečilo priti v italijansko pristanišče.

Bivša angleška podmornica »Thetis«, ki se je pred skoro dvema leti potopila z nad 100 možmi posadke, in bila potem dvignjena ter popravljen, je v Jadranskem morju torpedirala neko italijansko podmornico.

Neka grška podmornica je zadela s torpedom neko italijansko ladjo, ki je potem nasedla na jugoslovanski obali. Zaradi slabega vremena je par italijanskih tovornih parnikov z avtomobili za Albanijo priplulo v naše luke, čaka lepših dni. — (Reuter).

Trgovanje z Grčijo je sedaj urejeno tako, da bo obseg uvoza in izvoza za obe državi točno določen. Plačevalo pa se bo blago v svobodnih devizah, torej v dolarjih oziroma v zlatu.

Kaj dela predsednik bolgarske vlade v Nemčiji?

Potovanje, ki je dalo podlago za najrazličnejša uganjanja.

Bolgarski ministrski predsednik dr. Filov je pretekli teden odpotoval na Dunaj in so ga videli tudi v Solnogradu, torej blizu Hitlerjevega bivališča.

V zvezi s tem potovanjem se je trdilo, da gre za dokončno odločitev Bolgarije in sklenitev dogovora o prehodu nemških čet skozi Bolgarijo. Iz Sofije pa poročajo, da to ni nič res, ampak da je predsednik odpotoval v Nemčijo zaradi zdravljenja. Proti temu govori dejstvo, da je z njim potoval nemški poslanik v Sofiji v. Richthofen. Najbrž

je odpotoval dr. Filov v Nemčijo v posebni misiji kralja Borisa, ki je nedavno tega razpravljala s Hitlerjem osebno. Po tem razgovoru se je mnogokaj dogodilo. Predvsem je izostal priključek Bolgarije k državam osi.

Zadnje dni pa je tudi več kot dve tretjini poslancev v sobranju izjavilo, da so za politiko nevtralnosti in proti vsakemu vmešavanju v evropsko vojno, bodisi posredno ali neposredno. (Po Ass. Press.)

Boji na zapadni fronti

Letalski napadi.

Vojna poročila z zapadne fronte javljajo, da so Nemci zadnje dni zelo bombardirali industrijski mesti Cardiff in Bristol. Angleži pa oporiščne luke Nemcev ob Kanalu in po tretji pot v enem tednu veliko industrijsko mesto Bremen. Zaradi napadov na Bremen so Nemci objavili povračilne napade na angleška mesta. Razen na Cardiff in Bristol so Nemci metali bombe tudi na več drugih angleških mest, Zlasti na London.

Na obeh straneh je bilo v zadnjih dneh sestreljenih po več letal. (Reuter)

Nemško vojno poročilo javlja, da so nemška letala bombardirala več letališč v Angliji in 8 tovornih vlakov na neki progi z velikim uspehom. Sestrelila so tudi 7 zapornih balonov nad Londonom.

Angleško uradno poročilo javlja, da je bila zadeta neka nemška ladja pred norveško obalo in neka petrolejska ladja pred holandsko obalo. Dvakrat je bila zadeta od nemških bomb radio oddajna postaja v Londonu, vendar pa ni bila motena oddaja, dasi je bilo več uslužbencev ubitih.

Boji v Albaniji

Grki še vedno napadajo.

Grška vojna poročila javljajo, da se vrše vzdolž vse fronte v Albaniji boji. Grki še vedno napadajo. Posebnih sprememb na fronti ni. Grki so nekoliko napredovali v smeri na Elbasan in Berat. V dolini Devoli so ogrožene italijanske zaloge nafte, okrog 175.000 ton. Pri Klisuri in Tepeleniju se vodijo najbolj srčiti boji. Največ so napredovale gr-

ške čete ob morju, v smeri proti Valoni. Zadnje štiri dni so Grki vjeli povprečno po 200 Italijanov. Precej so tudi zaplenili vojnega materiala. (At. ag.)

Italijansko poročilo z albanskega bojišča javlja uspešne protinapade italijanskih čet. Na nekem mestu je bilo zaplenjeno sovražnikovo orožje in ujetih nekaj vojakov.

Vlada treh mož v Franciji

Spremembe v francoski vladi v zvezi z nemškimi in italijanskimi zahtevami.

V francoski vladi je prišlo do novih sprememb, ki so začele z izločitvijo Nemčiji udanega Laval. Novo krizo je sprožila ostavka državnega podtajnika za propagando Baudoina in kakor se čuje, je sklenil odstopiti tudi minister dela.

Maršal Petain se je odločil, da poveri vladine posle trojici ministrov: admiralu Darlanu, ki je določil tudi za naslednika Petaina, vojnemu ministru Huitzingerju in zunanjemu ministru Flandinu.

Trdi se, da so vse te spremembe v zvezi z nemškimi in italijanskimi zahtevami proti Franciji. Podrobno o teh zahtevah ni ničesar znano. Gre pa očitno za zahteve, čijih izpolnitev naj

bi omogočila Nemčiji in Italiji uspešen napad na Angleže v Sredozemskem morju in v Afriki.

Pogajanja z Nemčijo so bila pred dve-ti tedni prekinjena in se bodo predvidoma v kratkem nadaljevala.

General Weygand, ki je postal vrhovni upravnik vseh francoskih kolonij, se nahaja stalno v Afriki, in se temu dejstvu pripisuje velik pomen.

Francoski generalni konzul v Manili na Filipinah je prestopil na stran generala de Gaulleja in prevzel zastopstvo interesov »Svobodne Francije« na Daljnem vzhodu. CBS.

Novi ameriški veleposlanik pri Petainovi vladi, admiral Leahy, je v nedeljo, dne 5. t. m. prispel v Vichy, kjer bo te dni predal svoja pooblastila in osebno poslanico predsednika Roosevelta maršalu Petainu.

Doma in po svetu

Zvišanje državnih trošarin za razne življenjske potrebnosti. S 1. januarjem so se zvišale trošarine za nekatere zelo važne življenjske potrebnosti in sicer: sladkor v kockah od 7.55 na din 9.55 za kg, za ves ostali sladkor od din 7 na din 9 za kg; za kavo od din 10 na din 15 za kg; za pivo od din 7.50 na din 10 za hektolitersko stopnjo ekstrakta; za vino od din 1 na din 2 za liter; za šampanjec od din 10 na din 15, za fina vina od din 3 na din 5 pri litru; pri ekstraktih in esencih od 30 na 60 din za kg; pri električnem toku od 0.75 na 1 din za kilovat; pri plinu od din 0.20 na din 0.30 za kubični meter; za žganje od din 10 na din 16 za hektolitersko stopnjo; za očetno kislino od din 4 na din 8 za 1 kg; za bencinsko mešanico od din 2.50 na din 3 za kg; za plinsko olje od din 40 na din 100 za 100 kg; za mazilno olje od din 200 na din 250 za 100 kg in za nafto od din 40 na din 100 za 100 kg.

Povišan je davek na poslovni promet za celo vrsto predmetov ni življenjskih potrebščin. Za prašiče, mast in slanino se je zvišal prometni davek od 6.86 in 8.2 na 8.2 do 9.8 odstotkov. To se pravi za vsak kilogram prašičevega mesa ali slanine oz. masti je treba plačati poleg običajne cene še poslovni davek v gori navedeni izmeri. Pri klobasah znaša poslovni davek 9.8 odstotkov cene. Za goveje meso znaša poslovni davek celo 12.3 odstotkov na prodajno ceno.

Zelo zvišane so takse za pritožbe na državni svet in upravna sodišča. Taksa za tožbe pri državnem svetu znaša din 50 od pole, doslej din 50 ne glede na obseg. Pri upravnem sodišču znaša taksa za tožbe din 30 od pole. Za prizive na državni svet proti sodbam upravnih sodišč je treba plačati din 100 za prvo polo in din 30 za vsako nadaljnjo polo.

Zlat dinar se je podražil. Carina se plačuje v zlatih dinarjih. Svoj čas je bilo 100 zlatih dinarjev 1000 papirnatih, potem se je tečaj zlatega dinarja stalno dvigal. Pred novim letom je znašal din 1400 za 100 zlatih dinarjev. Od novega leta naprej pa znaša din 1.500. To povišanje bo seveda obremenilo konzum.

Bombaž pride šele v februarju. Vse vesti o pošiljkah bombaža iz tujine so se izkazale kot napačne. Sedaj poročajo, da pride 4000 ton bombaža, toda šele v februarju. Kakšen interes naj ima tako netočno poročanje o bombažu? Česopisom človek tako netočno poročanje še kako oprosti, ne moremo pa razumeti, da se take netočne vesti razširjajo po radiu. Zakaj se beograjski listi in radijske družbe ne informirajo v ministrstvih?

Enotna mezdna tarifa za delavstvo v mizarški stroki bo stopila v veljavo dne 1. januarja 1941 za vsa dravsko banovino. Kralji so razdeljeni v tri skupine. Urna mezda znaša za kvalificirano delavstvo prvih šest mesecev po izučitvi din 4.75, 4.50 in 4.50 do 3 let zaposlitve din 5.50, 5.25, 4.75 in po treh letih zaposlitve din 6.25, 5.75 in 5.25. — Strojni delavci prejema-jo din 6, din 5.50 in din 5. Neizučeni delavci pa din 4.75 in 4.50. V rokodelskih obratih v št. Vidu nad Ljubljano znaša urna mezda za kvalificirane delavce din 6. Hrana se zaračuna

je, kakor jih zaenkrat lahko izpolnita g. Mohar- z din 12 in stanovanje z din 2 na dan.

Zanimive številke o bankah v Sloveniji. Leta 1938. je bilo v Sloveniji 12 bančnih zavodov. Dobiček teh zavodov je znašal 10.66 odstotkov vloženega kapitala, dočim so dosegli delničarji ostalih bank v Jugoslaviji samo 4.99 odstotno obrestovanje vloženega denarja. Ali ni morda obrestna mera v Sloveniji previsoka?

Zakaj se seli industrija na jug? Beograjski listi poročajo, da bo beograjska občina šele z letošnjim proračunskim letom povišala določilo na direktne državne davke od 20 na 30 odstotkov. V naših mestih znaša že vsa leta po vojni najmanj 45 odstotkov. Razen tega v Beogradu ne plačujejo banovinskih doklad.

Italijanski proračun za leto 1941-42 bo znašal 39.876 milijonov lir, dohodki pa 31.082 milijonov lir, primanjkljaja bo 8.794 lir.

Vedno nove električne centrale se porajajo v Sloveniji. Na razpolago imamo dovolj vedne moči, pa tudi premoga za gradnjo kaloričnih central. TPD bo menda gradila dve novi centrali. Za gradnjo teh central se zanima neka italijanska firma, ki je že poslala svoje inženirje v Slovenijo na razgovore s TPD.

Petrolejska družba, ki išče petrolejske izvirke v Medjimurju, je v rokah italijanskega kapitala. Predstavnik te družbe pa je Srb.

Zaradi nove odmere prispevkov za fond narodne obrambe morajo davčni zavezanci na novo prijaviti stanje rodbinskih članov na dan 1. januarja 1941 in sicer v času od 1. do 31. januarja. Prijave morajo vložiti vsi davčni zavezanci, ki so nad 30 let stari in samskega stanu, vdovci brez otrok in oženjeni brez otrok (prijave so takse proste), dalje vsi davčni zavezanci, ki imajo najmanj tri ali več mladoletnih otrok (do 21. leta). Slednje prijave je taksirati z din 10 in morajo biti potrjene od pristojne občine. Netočna prijava se bo kaznovala kot utaja davka. Predpisane tiskovine se dobe pri davčni upravi soba št. 6.

Za 300.000 dinarjev vrednosti je naobrnila neka vlomilska tolpa na Gorenjskem, čije člana, Antona Kučeria, so sedaj prijeli orožniki v Hočah.

Židje iz Italije. DNB javlja, da je od 1. januarja 1938 do 30. junija 1940 prostovoljno zapustilo Italijo 5423 židov.

Koliko se porabi papirja za tiskanje porabniških nakaznic v Nemčiji? V Nemčiji je skoro vse, kar človek rabi, racionirano in se dobi izključno le na nakaznice. Za izdajanje nakaznic je treba vzdrževati ogromen upravni aparat in razen tega se porabi za tisk nakaznic ogromne množine kartona. Kakor so ugotovili, gre v ta namen mesečno okrog 2000 do 3000 ton kartona skozi nemške tiskarne, ki že s samim tiskanjem teh nakaznic dobro zaslužijo.

Čehoslovaški državnik v emigraciji. Na božični večer je imel čehoslovaški prezident dr. Eduard Beneš po radiu govor svojemu narodu v domovini. Dr. Beneš je pri tem rekel, da se bo njegova vlada z vso emigracijo v 2 letih vrnila v domovino. Na Novega leta dan je v popoldanski oddaji čehoslovaške vlade v Londonu govoril državni tajnik zunanjega ministrstva, dr. Hubert Rypka, a zvečer Masarykov sin, zunanji minister Beneševic vlade Jan Masaryk, ki sta oba z velikim optimizmom govorila o bodočnosti čehoslovaške države v tesnem sodelovanju s Poljsko republiko. (Reuter).

»Delavska Politika« ne dobiva nobenih subvencij, zato poravnaj naročnino takoj!

A. M. de Jong:

Čuden cerkovnik

»OTROŠKA LETA MEREYNTJEJA GEYSENA«

»Moral sem v Flandrijo, Marička... Kaj naj tudi počnem tukaj?«

»Moral sem, moral sem!« je govorila žena z jeznim nasmehom. »Kdo pa te sili?«

Flirefleter je vzdihnil.

»To bi tudi jaz rad vedel!« je rekel slabotno. »Nekaj je, kar me sili, toda kaj je to, v resnici niti sam ne vem... Vedno me nekaj kliče, Marička; vedno čujem ta klic. Nekje v daljavi slišim glas, ki kliče in kliče neprestano... Flirefleter, se razlega zdaj od te, zdaj od one strani!... in potem moram na pot. Toda ta glas se mi nikoli docela ne približa, to je tisto, kar je nemumno, vidiš... In tako begam po svetu; komaj pridem nekam, kjer mi dobro gre, že me glas zopet prisili, da grem dalje, največkrat v kraje, kjer zdaleka ni tako prijetno...«

Žena je sedela na stolu in ga gledala, radovedno, napol plašno; tajinstvenost v njegovem pripovedovanju jo je privlačila, navdajala z začudenjem in je vzbujala v njej prijeten nemir. Toda jeza se ji še ni podela, ko je rekla:

»Gotovo obžaluješ, da nikjer ne vzdržiš dolgo, kaj?«

»Večkrat že«, je odgovoril Flirefleter prevdarno, »ako mi je šlo kje posebno dobro. Toda prokleta stvar to, zdi se mi, kot da bi moral še hitreje proč

[23]

in dalje, ako se mi kje posebno dopade... Ali misliš, Marička, da sem z veseljem odšel od tebe? Po zadnjih dveh dneh in... nočeh... Sicer pa to moraš sama bolje vedeti!«

Še temnejše so zardela Marijina lica in zopet je sklonila glavo nad svojim delom. Toda roke so ji neigibno počivale v naročju.

»Ti si nevaren človek«, je šepnila. »Ne vem, kaj me je obsedlo... Zdi se mi, da si me začaral.«

»Ti pa mene?« ji je veselo vrnil očiček. »Ne, kar se tega tiče, sva si bot, Marička.«

»Jaz tebe...?« Besjana se je zravnila in si s počasno kretnjo popravila nagajiv kodrček s čela. »Ti si mi pravi, da bi se pustil od mene začarati.«

»Tega ne moreš doumeti«, je rekel godec nežno, med tem ko ji je sanjavo pogledal v oči... »Zadostuje, ako si takole popravljáš kodrčke s čela... pa sem že očaran!«

Nenadoma se je dvignil, potem pa je sedel na rob mize, poleg nje, in jo nežno prijel za roko. Skušala se mu je izviti, hudo in prestrašeno je gledala mimo njega ter rekla pritajeno:

»Ti, pusti me... norec nori! Kaj ti le pade v glavo!« Te neumščine je bilo enkrat dovolj, ti!«

»Ljuba Marička... ne bodi tako grda z menoj«, se je ljuba Flirefleter, in njegov glas jo je božal mnogo slajše, kot njegova zaljubljena roka, ki jo je nežno gladila po glavi...

... »Sama predobro veš, da na tem ne morem ničesar spremeniti. Tako si lepa, Marija... ako te pogledam, se mi topi srce v prsih in najraje bi se stisnil k tebi, kot kakšen majhen deček k svoji materi ter za vedno ostal s teboj, prižet k tebi.«

Sklonil se je nad njo in jo poljubil na ustnice. Za hip se je udala neodoljivi sili svojih občutkov. Potem pa je z obema rokama odrinila njegove prsi od sebe in se zaprtih oči naslonila na svoj stol.

»Ti, Flirefleter, obnašaj se... Otroka se lahko vsak hip vrne... Pusti me na miru! Ti se samo tako delaš. Samo zato, da se lahko nekoliko poigraš s človekom... Ko pa te prime, zgineš kot veter... hudobnež!...«

»Ali sem kaj slabši kot pa si ti, Marija?« je vprašal Flirefleter in poredno svetlikanje je odsevalo iz njegovih sivomodrih oči, ki se jim je bilo težko upirati.

»Tako si pokvarjen, kot je voda globoka, ti!«

»Kaj pa, ako bi ta teden enkrat zvečer prišel malo na obisk... ali bi zaprla vrata Flirefleterju, temu hudobnežu?«

»Upam, da si postal pametnejši, ti?«... Sedaj si vaški cerkovnik... Ti bi bil v stanju, da me vrati na nos pahneš v sramoto!... Ali nimaš prav nobene vesti več?«

»Široko vest imam!« je odgovoril Flirefleter in pri tem napravil z roko kretnjo, ki je razodevala širokopoteznost. Kar je dobro in ljubo ter osrečuje človeka, vzamem na svojo vest... Ne bi imel več nobenega mirnega trenutka, ako bi izpustil eno samo priliko, ki se mi nudi, da uživam v veselju in sreči, Marička... Tolikokrat sem že sanjal o tebi! Tvoje telo je tako čisto in okroglo... in mehko, kot maslo...«

»Ali boš držal jezik, ti veterinjak grdi... da te le sram ni!«

Kako nam bo odmerjen naš vsakdanji kruh?

Predlogi, o katerih se razpravlja v Beogradu.

Iz Beograda javljajo, da ne bo ostalo samo pri odredbah o načinu mletja pšenice in predpisih za mešanje krušne moke in koruzne moke za peko kruha, ampak je v načrtu tudi omejitev uživanja kruha in uvedba porabniških legitimacij.

V razpravi sta dva predloga:

Prvi predlog predvideva razvrstitev potrošnikov v tri kategorije in sicer bi dobivali potrošniki v prvi kategoriji po 315 g kruha ali 240 g moke oz. testenin dnevno, v drugi kategoriji, bi se kvota nekoliko zvišala, najvišja pa bi bila v tretji kategoriji, v kateri bi bili težaki in kmetje, ki bi dobivali po 315 g kruha ali 330 g moke oz. 240 g moke in 250 g testenin.

Drugi predlog pa predvideva razdelitev prebivalstva na dve kategoriji po zaslugi in sicer bi spadali v prvo kategorijo vsi oni, ki zaslužijo do din 1500 mesečno in v drugo kategorijo vsi oni, ki imajo od din 1500 do din 3000 dohodkov mesečno, v tretjo kategorijo pa vsi drugi z višjim zaslužkom.

Koliko bo dobila katera kategorija kruha in moke, še ni znano. Odločitev bo najbrž padla šele po pravoslavni praznikih.

Zaenkrat pa še ni porabniških nakaznic in glede preskrbe s kruhom in moko so nastale težave, ki so naravnost nepojmljive. Toda ne samo preskrba s kruhom, tudi druge življenjske potrebe ščine zmanjkujejo.

Posvetovanja SSSR poslanikov iz evropskih držav v Moskvi

Iz Berlina, Budimpešte, Bukarešte, Beograda in Sofije so odpotovali poslani SSSR v Moskvo.

V Beogradu so v poslaništvu SSSR izjavili, da potuje poslanik Plotnikov v osebnih zadevah. Spričo dejstva, da so v istem času odpotovali poslani SSSR tudi iz cele vrste drugih državnih prestolic v Moskvo, je verjetno, da gre za

posvete o položaju, pri kateri priliki bodo poslani dobili tudi nova navodila.

Poslanik SSSR v Rominiji pa je odpoklican, ker je tudi romunska vlada odpoklicala svojega poslanika v Moskvi, bivšega zunanjega ministra Gafencu. V Bukarešti bo ostal samo odpravnik poslov SSSR.

Da se ne skale prijateljski odnosi med SSSR in Nemčijo

Stalin ni napisal nobenega noveletnega članka.

Za novo leto je objavila moskovska »Pravda« članek o potrebi vojaške pripravljenosti SSSR spriču zapletenega mednarodnega položaja. V članku je bilo tudi govora o sovražnikih SSSR in to na način, da se je moglo tolmačiti, kot da je članek naperjen proti hitlerjevski Nemčiji. Članek so pripisovali Stalinu.

Sedaj pa je izšlo uradno obvestilo Tassa, v katerem je naglašeno, da je članek v »Pravdi« napisal njen direktor. V članku pa je uporabil nek citat iz Stalinovega govora mladini, ki ga

je ta imel leta 1938. To je dalo povod, da so nekateri mislili, da je članek napisal sam Stalin in da je naperjen proti Nemčiji, ker pred več ko dvema leti je bilo med SSSR in hitlerjevsko Nemčijo v resnici zelo napeto razmerje.

Na podlagi te ugotovitve Tassa piše sedaj nemško časopisje, da je zaman vse prizadevanje nasprotnikov Nemčije, da bi mogli skaliti pristranske odnose med SSSR in hitlerjevsko Nemčijo. SSSR prav gotovo ne bo storila ničesar, kar bi bilo naperjeno proti Nemčiji.

Anglija in SSSR

Eden je sprejel kot prvega tujega poslanika Majskega

Čim je Eden prevzel zunanje ministrstvo, je sprejel kot prvega tujega poslanika Majskega, ki zastopa SSSR v Londonu. Listi trdijo, da so se z odhodom Halifaxa odnosi med Anglijo in SSSR zelo izboljšali. — Eden in Majski sta se zlasti razgovarjala o Kitajski.

4 leta kaderski rok v SSSR

V SSSR so podaljšali vojaško službo v kadru od 2 na 4 leta. Ta ukrep kaže, da država čuti potrebo, da ima čim večjo in čim bolj izvežbano armado. Podaljšanje kadrovskega roka, izgleda, da je bilo potrebno zlasti zaradi tega, ker armada doslej ni imela podčastnikov: kaplarjev, vodnikov, podnarednikov in narednikov, ki tvorijo hrbtnico vsake armade. Daljši kadrovski rok pa bo omogočil izvežbanje podčastniškega kadra.

KULTURNI PREGLED

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

»Peterčkove poslednje sanje.«

Da si pridobite sredstev za svojo šolsko kuhinjo, so učenke I. dekliške meščanske šole pod vodstvom ge. učit. A. Fabjanove prizorile 22. decembra 1940 v mariborskem gledališču znano Golijevovo božično igrico »Peterčkove poslednje sanje«. Uprizoritev je bila posebno posrečena in gre polno priznanje vsem sodelujočim, posebno pa režiserki in vsem ostalim, ki so vežbali otroke. Koliko je dela in truda preden se pripravi otroka za tak nastop, ve vsak, ki je imel kdaj s tem opravka. V oderskem pogledu je treba posebno poudariti neprisiljeno kretanje in dobro mimiko vseh nastopajočih. Tudi izgovorjava je bila razločna, dasi so seveda bili nekateri glasovi šibiki; pač pa je bil tempo govora mestoma prepočasen. Kostumi in maske so bile prav izvirne in posrečene in je bila sploh predstava do zadnje potankosti skrbno in vestno pripravljena. Izmed množice nastopajočih so svojo vlogo še posebno posrečeno rešile večje deklice. Tako so bili presenetljivo dobri oderski liki Duh matere, čarovnik Grča, oče Hrast, babica, čarodajka Bukva, poveljnik in prvi stražnik, kraljica Alenka, Meglica Kraotica in Mesec, predvsem pa seveda Matjaž. Tudi manjše deklice so se odlično izkazale, tako zlasti Alenčica in Peterček. Ljubki so bili tudi palčki, kakor je bil sploh vsak izmed nastopajočih popolnoma na mestu in je po svoje doprinesel h gladkemu in brezhibnemu poteku igre. — S.

Naši čitatelji kupite najcenejše pri naših inserentih!

MALI OGLASI

FRANC REICHER, MARIBOR
Tržaška cesta 18, se priporoča cenj. občinstvu za izdelavo oblek za gospode in dame po najnižjih dnevnik cenah. Hitra izdelava.

Priporoča se

ŠPECERIJSKA TRGOVINA

Delavski dom I. I. I. I.

Maribor, Frankopanova ulica 1.

Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru

Sodna ulica šte. 20

Izvršuje vsa v grafično stroko spadajoča dela najceneje in najhitreje.

SEDAJ JE ČAS:

da za mali denar hranite kolesa čez zimo, ako imate doma prostora, da pustite Vaša kolesa temeljito pregledati, popraviti, emajlirati, niklati ali chromati. Zelo bode zadovoljni, ako jih tozadevno zaupate strokovno znani mehanični delavnici JUSTIN GUSTINCIČ, Maribor, Kneza Koclja ul. 14, podruž. ogal Ptujске ceste. Telefon 21-30. — Oglejte si tudi bogato založeno trgovino koles, otroških vozičkov in njih nadomestnih delov.

Delavci in delavke, kupujte le pri naših inserentih!

Kotiček sodružic

Obutev pozimi.

Zimska obutev je zelo važno vprašanje zlasti za tiste družine, ki stanujejo izven mestnega središča, pa hodijo njeni člani vsak dan v šolo ali v službo. Če nam naša denarnica dopušča dobro obutev v mokrem in mrzlem vremenu, je od tega v največji meri odvisno naše zdravje. Vojna nas je letos naenkrat spravila ob gumijasto obutev, ob galoše, snežke in škornje, kar vse se nam je zdelo zadnja leta že neobhodno potrebno. Da se je gumijasta obutev tako hitro udomačila in tako zelo priljubila, k temu so pripomogle tri njene velike prednosti: nepremočljiva je, topla in izredno lahka jo je snaziti. Razen tega pa je oblika gumijaste obutve čedna in cena je bila vedno razmeroma nizka. Seveda pa ima gumijasta obutev tudi svoje nedostatke in sicer v zdravstvenem pogledu. Prvič ne propušča zraka in zato se je ne sme imeti dalje časa na nogi, drugič pa je težka, tako da hoja v njej utruja, posebno še, ker se hitro zbrusi in so potem podplati čisto gladki. Zato je tudi takrat, kadar je dovolj gumijaste obutve na razpolago, bolje, da jo uporabljamo samo v dežju in snegu, v suhem mrazu pa obujemo raje močne usnjate čevlje.

Zelo nepraktična je sedanja ženska obutev, ki pozna predvsem le nizke čevlje. Nizki čevlji pa niso primerni pozimi za naše podnebje, najmanj za ženske, ki morajo delati pozimi v slabo zakurjenih prostorih. Usnjeni škornji, ki so se posebno letos razširili, so že izvrstna obutev, a niso za vsako priliko in so razen tega zelo dragi. Zato bi bilo dobro, ko bi pozimi spet prišli v modo visoki čevlji, kakor so jih nosile naše matere in babice.

Pozimi so usnjeni čevlji venomer premočeni. Ker pa moča uničuje čevlje, ki so letos tako dragi, moramo gledati na to, da se čevlji za močo ne bodo nič zmenili.

Ricinovo olje je izredno važno sredstvo za nego čevljev. Steklenico z ricinovým oljem postavimo v mlačno vodo, ki jo segrevamo tako dolgo, da se olje segreje. To toplo olje vtiramo v gornje dele čevljev tako dolgo, dokler usnje sploh sprejema olje. Posebno moramo še upoštevati šive med podplati in zgornjimi deli in jih z oljem tako dolgo mazati, da postanejo za močo povsem neobčutljivi. Ricinovo olje napravi usnje nepremočljivo, razen tega pa še mehko in gibko, tako da je potem tudi mnogo bolj trpežno. — Ricinovo olje je še posebno važno za lakaste čevlje. Če so lakasti čevlji razpokani, jih daj na kopito, namaži lak z ricinovým oljem in drži čevlje nad vodno soparo. Nad soparo dobro drgni lak, da se bo soperata dobro mešala z ricinovým oljem. Tudi za podplate je ricinovo olje zelo dobro. Še bolj je za podplate pa je, če jih namažemo s firnežem. Najbolje je, če kar novim čevljem impregniramo podplate s firnežem in sicer nekaj dni zaporedoma, preden jih prvič obujemo, potem postanejo čisto nepremočljivi.

Za podplate si pripravimo zmes 15 dkg lanenega olja in 10 dkg vodotopnega stekla (ki se rabi za vlaganje jajc). Čevlje obrnemo, tako da gledajo podplati navzgor in jih v tej legi pritrdimo. Nato mažemo podplate s to zmesjo tako dolgo, dokler niso podplati popolnoma prepojeni. Nato jih pustimo posušiti. Ko so taki podplati suhi, so popolnoma nepremočljivi, obenem pa so trikrat bolj trpežni kakor prej.

Glicerin je prav tako izborna sredstvo za nego čevljev. Če prav krepko namažemo podplate in vrhnje usnje z glicerinom, zapre ma-

ščoba vse luknjice v usnju, da ne more uhajati mokrota. Mazanje z glicerinom je še posebno primerno, ker napravi usnje jako prožno. Pač pa je glicerin primeren le za črno ali zelo temnobarvno usnje. — Nepogrešljiv pa je glicerin za nego gumija. Gumijaste snežke in galoše namažemo večkrat z glicerinom, prav posebno agilno pa spomladi, ko jih spravimo k letnemu počitku. Gumijaste obroče kolesa namažemo večkrat z glicerinom, ki konzervira gume. Če kolesa pozimi ne rabimo, ga v jeseni temeljito osnažimo in gumijaste obroče obilno navlažimo z glicerinom. In kopalnih kap iz gumija ne pozabimo v jeseni natreči z glicerinom, če hočemo, da bodo srečno prezimele.

Gospodinje pa naj ne pozabijo, napraviti napraviti iz starih krpuh D mmmemg llllndal iz starih krp vsakemu družinskemu članu tople in lične copate, da se bo vsak takoj preobul, čim pride domov. Tako se bodo noge spočile in posušile.

Težko vzgojilivi otroci.

Edina dola, ki jo delavski starši lahko daje svojemu otroku, je dobra in skrbna vzgoja, ki ga bo usposobila za uspešni življenjski boj. Zato ni čuda, če se zlasti delavski razred za vzgojno vprašanja posebno zanima, če skuša pripraviti vsaj otrokom lepšo bodočnost. Če je pa za vsako roko delstvo treba uka in vežbe, je toliko bolj potrebna priprava za vzgojni poklic, za izvrševanje najvažnejše človekove dolžnosti. Zdrava pamet ne pove vedno staremu, katero pot naj uberejo pri vzgoji. Mnogo manj je zgrešenih poti, ako vprašajo starši za svet dobro vzgojno knjižo. Zato opozarjamo delavske starše na knjižo Milice Stupanove »Težko vzgojilivi otroci«, za katero je današnji številki priložen prospekt. Da bo pa omogočena nabava te knjiže vsakomur, ki dobe naročniki »Delavske Politike« za polovično ceno, tako da jih stane knjiža s poštnino vred samo 17 dinarjev. Na naročilnici pa morajo spodaj napisati, da so naročniki našega lista.

Knaus-Oginova metoda.

Dva zdravnik, Japonec Ogin in Nemec Knaus sta pred nekaj leti neodvisno drug od drugega dognala in dokazala, da tudi spolno zrela žena ne more ob vsakem času zanositi, ampak da se tudi pri njej menjavajo rodovitne in nerodovitne dobe, ki se lahko natanko določijo. Izgleda, da so to dejstvo dobro poznali že v starem veku. Že v Mojzesovih zakonih najdemo to dognanje upoštevano. Židje imajo namreč natančno določen čas, ko se smeja oba zakonca spolno združiti in dovoljeni čas pade ravno v dobo, ko je po Knaus-Oginovem odkritju žena plodna. Židom je šlo samo za to, da se čim bolj razmnože, odtod te določbe v Mojzesovih zakonih. To važno dejstvo, da ni žena v vsakem času plodna, so potem pozabili in ga je moral naš čas spet na novo odkriti. To epochalno odkritje omogoča pravilno regulacijo porodov in prepreči škodljive in nevarne splave. Zato opozarjamo na brošuro Milice Stupanove »Knaus-Oginova metoda«. Tudi to knjižico dobe naročniki »Delavske Politike« za polovično ceno in sicer tako, da dobe za 12 dinarjev dva izvoda; torej si lahko naročita dva skupaj. Kdor pa naroči knjižo »Težko vzgojilivi otroci« in brošuro »Knaus-Oginova metoda«, dobi oboje skupaj s poštnino vred za 20 dinarjev. Na naročilnici pa ne pozabite napisati, da ste naročnik »Delavske Politike«.

Delavski pravni svetovalec

Ponovne orožne vaje. (Kamnik.)

Vprašanje: 18 let sem že v službi pri podjetju, a letos sem bil klican že trikrat na orožne vaje. Za prvi dve orožni vaji, mi je podjetje plačalo mezdno, vsakokrat za štiri tedne. Pri tretjih orožnih vajah so mi priznali mezdo samo 1 teden, v smislu Ša 219 o. z., češ, da je tako razsodilo upravno sodišče v Celju. Upravno sodišče je baie odločilo, da se plačajo orožne vaje do 3 mesecev 1 teden, od 6 mesec, 14 dni, od 9 mesecev 3 tedne in pa 1 letu službovanja od zadnjih orožnih vaj pa 4 tedne. Kako je torej z mojo mezdo pri tretjih orožnih vajah?

Odgovor: Zakon o obratih izrečno določa, da orožne vaje ne prekinajo službenega razmerja. Isto izhaja tudi iz najnovejše ministrske odredbe o ureditvi službenega razmerja v slučaju vpoklica v vojaško službovanje. Vsled tega vaše letošnje orožne vaje niso prekinile vaše službe, bili ste torej ob tretjem vpoklicu še vedno preko enega leta v neprekinjenem službenem razmerju in zato zopet upravičen do 4 tedenske mezde napram podjetju. Sicer pa velja razpis ministrstva vojne, da se naj kliče vsakogar le enkrat v letu na orožne vaje. Morali bi na to opozoriti komando, ker se zadržite dostikrat pomote. — Upravno sodišče sploh nima nobenega opravka z zakonodajo o orožnih vajah, temveč le redna sodišča.

Dolg pri trgovcu (Črna)

Vprašanje: Pri trgovcu sva s tovarišem skupno jemala manufakturno blago. Tovariš pa je umrl in sem potem jaz prevzel ves dolg ter se zavezal odplačevati v mesečnih obrokih po din 50. Obenem sem se zastavil šivalni stroj in kredenco. Trgovec je potem naenkrat prodal šivalni stroj in kredenco za skupno din 820, čeprav je bila vrednost mnogo višja in jaz v

prodajo nisem privolil. Nato me je trgovec težil pri sodišču, a razprava še ni končana, ker je moral medtem trgovec na orožne vaje. Kako se naj ravnam pri prihodnji razpravi?

Odgovor: Ker je po vaši informaciji dolg nastal v letu 1938 in ste vi ves dolg po smrti vašega tovariša priznali, ste ga na vsak način dolžni pri trgovcu plačati in če ne plačate, vas lahko toži, celo na plačilo 6 odstotnih zamudnih obresti. Če vam obljublja trgovec mesečne obroke po din 50, je to za vas gotovo ugodnost in kar lepo sprejmite. — Zastavljenega šivalnega troja in kredence pa trgovec nikakor ni smel prodati in je celo kazniv, če je to storil brez vašega privolenja. Zaradi tega ga lahko ovadite pri sodišču in bo kaznovan, razen tega vam pa odgovarja za odškodnino, kolikor je bil stroj s kredenco prepričen prodan. Kakor vidite, smo vam odgovorili kljub temu, da ste šele prvi mesec naročniki. Glejte na, da ne boste takšen, kakor tista dva iz Mežice, ki sta tudi naročila »Delavske Politike« in takoj prvi mesec poslala vprašanje v svoji tiskari, a že naslednji mesec nista več plačala naročnine.

V Združenih državah proizvedejo letno 70 milijonov ton jekla in izdelujejo jeklene oklepe v debelosti od 1 do 54 cm debelosti.

Nova ameriška oporišča. Kakor poroča Tass, je prišlo na Jamaiko (otok v Velikih Antilih) 50 ameriških inženjerjev, ki bodo iskali primerna mesta za ameriška oporišča. Otok Jamaika je britanska kolonija.

Izgube v pomorski vojni niso bile tako velike, kakor so prvotno računale zavarovalnice, ki so zahtevale doslej izredno visoke premije za prevoz blaga in ljudi. Ameriške zavarovalnice so sedaj sklenile, da bodo zavarovalne premije precej znižale.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324